

Η ΠΕΘ ζητάει την εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας

[/ Πεμπτούσια](#)

Προς: Αξιότιμον κ. Κωνσταντίνον Γαβρόγλου, Υπουργό Παιδείας
Υπουργείο Παιδείας Έρευνας & Θρησκευμάτων
Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. 151 80 - Μαρούσι Αθήνα

ΚΟΙΝ.: 1. Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος
2. Γενική Δ/νση Πρωτ/θμιας & Δευτ/θμιας Εκπ/σης

Αξιότιμε κ. Υπουργέ

Λαμβάνουμε την τιμή να σας αναφέρουμε τα κάτωθι, με την παράκληση όπως προβείτε στις κατά νόμο ενέργειες, προκειμένου οι υπηρεσίες σας να συμμορφωθούν προς τα τελεσιδίκως και αμετακλήτως δικαστικώς κριθέντα. Ως γνωρίζετε με τις αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας

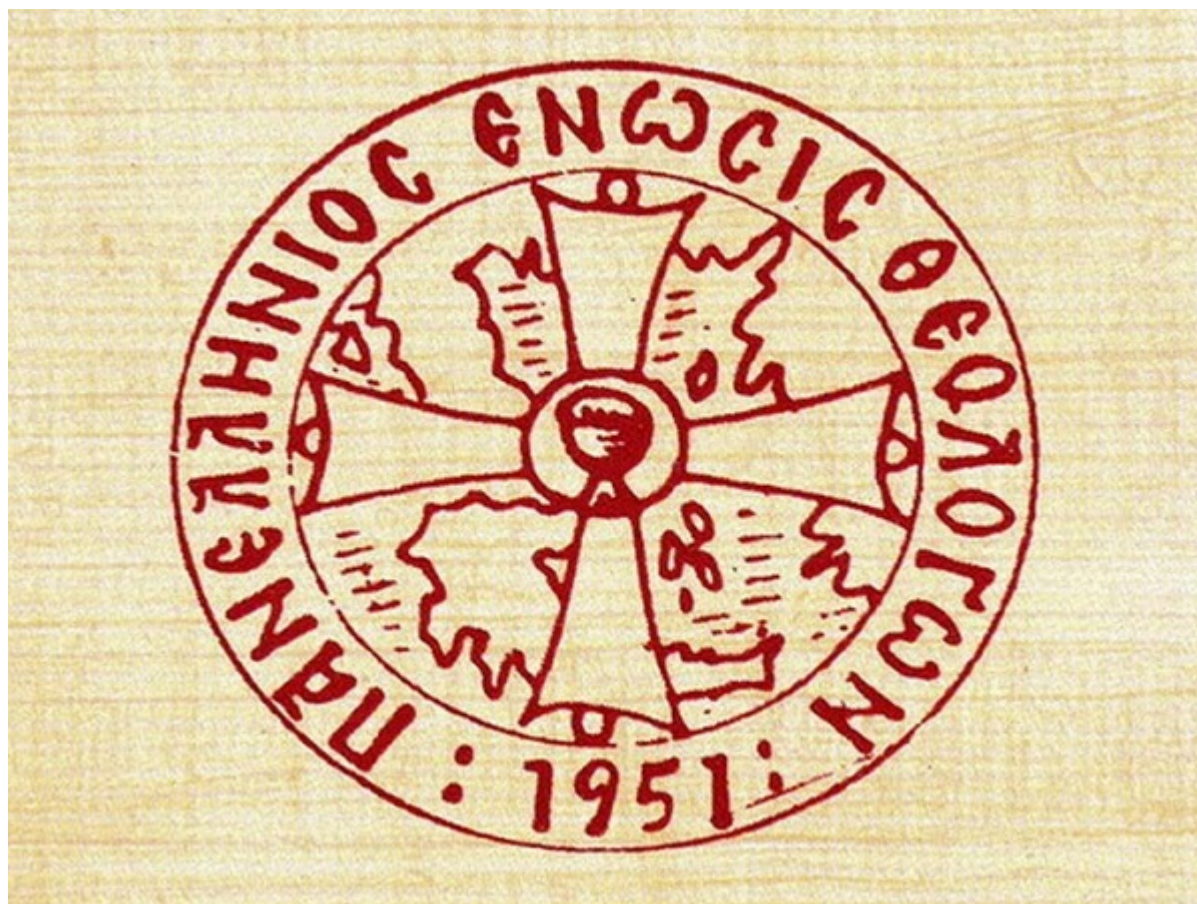
660/2018 και 926/2018 κρίθηκε ότι οι αποφάσεις του Υπουργείου σας, που εισήγαγαν ως μάθημα Θρησκευτικών ύλη πολυθρη-σκευτική και όχι ορθόδοξη της Ανατολικής του Χριστού Εκκλησίας (άρθρ. 3 του Συντάγ-ματος), παραβιάζουν το Σύνταγμα για τρεις λόγους:

1) Διότι ανατρέπεται το άρθρ. 16, παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο επιβάλλει στο κράτος να παρέχει στους μαθητές ανάπτυξη της ορθόδοξης χριστιανικής θρησκευτικής συνείδη-σης, καθόσον η πολυθρησκευτική ύλη δεν τηρεί την προϋπόθεση αυτή.

2) Διότι παραβιάζεται η αρχή της ισότητας ενώπιον του Νόμου (κατά παράβαση του άρ-θρ. 4 του Συντάγματος), αφού η πολυθρησκευτική ύλη στο μάθημα των Θρησκευτικών απευθύνεται μόνο στα σχολεία της μεγάλης πλειοψηφίας των Ελλήνων μαθητών, που ανήκουν στην ορθόδοξη Εκκλησία, ενώ σε τρεις κατηγορίες Ελλήνων μαθητών το μάθημα των Θρησκευτικών παρέχεται με ύλη που περιέχει αμιγώς και μόνον την πίστη τους (Μουσουλμανικά σχολεία, εβραϊκά σχολεία, καθολικά σχολεία).

3) Διότι ασκείται ομαδικός προσηλυτισμός, ο οποίος απαγορεύεται από το άρθρ. 13, παρ. 2 του Συντάγματος.

Κατόπιν των ως άνω, όπως κρίθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Υπουρ-γείο σας πρέπει να συμμορφωθεί, να καταργήσει την πολυθρησκευτική ύλη του μαθήμα-τος των Θρησκευτικών και να εισαγάγει την αμιγώς ορθόδοξη.

Η υποχρέωσή σας αυτή δεν αποτελεί δική μας άποψη, αλλά αποτελεί ad hoc άποψη της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αντί άλλων παραθέτουμε κατά λέξη από-σπασμα της αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας 7/2010 (ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ 2010, σελ. 513):

«Η Διοίκηση μετά την έκδοση της ανωτέρω δικαστικής αποφάσεως, είχε υποχρέωση, συμμορφωνομένη με το περιεχόμενο αυτής, όχι μόνο να θεωρήσει ως ανύπαρκτες τις ακυρωθείσες με την απόφαση αυτή διοικητικές πράξεις αλλά και με θετικές ενέργειές της να χωρίσει στην αναμόρφωση της δημιουργηθείσας, βάσει των έν λόγω πράξεων, καταστάσεως, ώστε να επανέλθουν τα πράγματα στην θέση που θα βρίσκονταν, αν οι πράξεις αυτές δεν είχαν εκδοθεί».

Τα ίδια ακριβώς δέχεται και κατά λέξη η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας 976/2016 (ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ 64, σελ. 678).

Επειδή το Υπουργείο σας, μετά την υποβολή των αιτήσεων ακυρώσεως εναντίον αποφάσεών σας, προέβη σε έκδοση νέων αποφάσεων ομοίων με τις ακυρωθείσες (προ-φανώς για να έχει ενόψει νέες αποφάσεις μη προσβληθείσες επί ακυρώσει), επισημαί-νουμε ότι η τακτική αυτή έχει επισημανθεί ως παράνομη και αντισυνταγματική ήδη από την επιστήμη (Ηλίας Κουβαράς Διοικητικός Δικαστής και Δρ. Νομικής, «ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΠΡΑΞΗΣ ΟΜΟΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ Η ΑΚΥΡΩΘΕΙΣΑ» (Περιοδικό ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 2015, σελ. 958 κ.ε.). Επιπλέον και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θεωρεί ευθεία παράβαση του άρθρ. 6 της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (εξασφάλιση δικαίας δίκης) την μη εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων από την κρατική διοίκηση, έχοντας δε καταδικάσει κατ' επανάληψη χώρες της Ευρώπης για το δεδομένο αυτό (π.χ. ΕΔΑΔ αποφάσεις α) της 13.3.2018, υποθ. CM. κα-τά Βελγίου προσφυγή No 67957/12, β) της 5.10.2017, υποθ. Mazzeo κατά Ιταλίας προσφ. No 32269/09, γ) της 19.7.2016, υποθ. Flores Quiros κατά Ισπανίας, προσφ. No 75183/10, δ) της 9.4.2015 υποθ. Tchokontio Harri κατά Γαλλίας προσφ. No 65829/12, ε) της 30.7.2015, υποθ. Ferreira Santos Pardal κατά Πορτογαλίας προσφ. No 30123/10 κ.ά.).

Επομένως, δεν προκύπτει από πουθενά ότι η Ελλάδα (και ειδικότερα το Υπουργείο Παιδείας), έχει δικαίωμα να μην εφαρμόσει τις ως άνω αποφάσεις του Συμβουλίου Επι-κρατείας. Υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σε περίπτωση παραβάσεως της αρχής αυτής, επιβάλλει πολύ μεγάλα πρόστιμα, π.χ. η από 20/10/2009 απόφασή του (υπόθεση Radu Radulesku κατά Ρουμανίας) προσφυγή 14884/03, επιβάλλει το ποσό των 305.000 Ευρώ, ως πρόστιμο στη Ρουμανία, για μη εφαρμογή δικαστικής α-ποφάσεως.

Επισημαίνουμε επίσης ότι έχει ήδη επισημανθεί από την επιστήμη πως μέσω πολυθρησκευτικής ύλης του Μαθήματος των Θρησκευτικών ασκείται αξιόποινος προσηλυ-τισμός στα σχολεία (Γ. Κρίππα Δρ. Συνταγματικού Δικαίου, «ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΝ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟ-ΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΞΙΟΠΟΙΝΗ ΠΡΑΞΗ, (Ηθική αυτουργία εις το έγκλημα του προσηλυτισμού των σχολείων, πράξη την οποία ο νόμος θεωρεί ως ιδιαίτερως επιβαρυντική περίπτωση)», Περιοδικό ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟ-ΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 2014, σελ. 679 κ.ε.

Λόγω της ιδιότητάς μας ως οργάνου συνδικαλιστικού - επιστημονικού που εκ-προσωπεί τη συντριπτική πλειονότητα των Θεολόγων Εκπαιδευτικών, είμεθα υποχρεωμέ-νοι, να σας επισημάνουμε και τις υπηρεσιακές συνέπειες και τους κινδύνους, που ανακύ-πτουν εν προκειμένω για τους εκπαιδευτικούς, στην περίπτωση που η υπηρεσία σας προ-τίθεται ευθέως ή πλαγίως, εμφανώς ή συγκεκαλυμμένως (δια των ως άνω ή άλλων μεθο-δεύσεων) να μην συμμορφωθεί προς τα επισημαινόμενα:

1) Το άρθρ. 25, παρ. 3 του Υπαλληλικού Κώδικος αναφέρει ότι ο Δημόσιος Υπάλληλος, εάν λάβει εντολή, να εκτελέσει ορισμένη πράξη προδήλως παράνομη ή προδήλως αντισυνταγματική, υποχρεούται να μην την εφαρμόσει αναφέροντας

σχετικώς στην υπη-ρεσία του. Αναφέρει επίσης ότι, εάν ο υπάλληλος λάβει δεύτερη εντολή να εφαρμόσει την εν λόγω πράξη, διότι συντρέχουν λόγοι υπερτέρου συμφέροντος, υποχρεούται να την εφαρμόσει, μόνον, εάν είναι προδήλως παράνομη και όχι όταν είναι προδήλως αντισυ-νταγματική. Επιπλέον, το άρθρ. 106 του Υπαλληλικού Κώδικος (το οποίο αφορά στην πει-θαρχική ευθύνη του δημοσίου υπαλλήλου) αναφέρει, ότι στον δημόσιο υπάλληλο απα-γορεύεται να δοθεί εντολή προδήλως αντισυνταγματική.

2) Επειδή, όπως δέχονται οι προαναφερόμενες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, δια του μαθήματος της πολυθρησκευτικής ύλης διαπράττεται προσηλυτι-σμός εντός των σχολείων και επειδή ο προσηλυτισμός τιμωρείται ποινικώς υπό του Ν. 1363/39, όπως τροποποιήθηκε μεταγενεστέρως, επισημαίνουμε ότι το άρθρ. 21 του Ποι-νικού Κώδικος τιμωρεί ποινικώς τον δημόσιο υπάλληλο, έστω και εάν προέβη σε ορισμέ-νη πράξη, όχι αφ' εαυτού, αλλά εκτελών εντολή ανωτέρου (εξαιρείται η περίπτωση κα-τά την οποίαν ο υπάλληλος δεν είχε το χρόνο να ελέγξει τη νομιμότητα της διαταγής, πράγμα που δεν συντρέχει εν προκειμένω).

Κατόπιν των ανωτέρω, οι Υπηρεσίες σας έχουν τις προαναφερόμενες υποχρεώ-σεις απολύτως και καταλυτικώς και δεν αναφέρεται ούτε στον νόμο ούτε στο Σύνταγμα καμία περίπτωση παρεκκλίσεως έστω και μερικής των ως άνω απαράβατων συνταγματι-κών και νομικών επιταγών και επειδή υπό των μελών μας, μας υποβάλλονται συνεχώς πλήθος ερωτήσεων, εν όψει των καταλυτικών αυτών δεδομένων, παρακαλούμε όπως μας γνωρίσετε, ότι οι υπηρεσίες σας συμφωνούν με τα ως άνω, προκειμένου να ξεκαθαρίσει η υπόθεση, η οποία αυτή τη στιγμή είναι περίπου χαώδης.

Με την πεποίθηση ότι οι υπηρεσίες σας σέβονται σε απόλυτο βαθμό τις κατά νό-μο και κατά το σύνταγμα υποχρεώσεις τους και επειδή αντίθετη άποψη επί των όσων προαναφέρουμε ουδέποτε διατυπώθηκε τόσο στο συνταγματικό δίκαιο όσο και στο διοι-κητικό και το ποινικό δίκαιο και επειδή, κατά το άρθρ. 95 παρ. 5 του Συντάγματος, η διοί-κηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει. Ο εν προκειμένω σχετικός νόμος είναι το άρθρ. 50, παρ. 4 της δικονομίας ενώπιον του Συμ-βουλίου της Επικρατείας (Π.Δ. 18/1989), το οποίο έχει επί λέξει ως εξής:

«Οι διοικητικές αρχές σε εκτέλεση της υποχρέωσης τους, κατά το άρθρ. 95, παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ε-νέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. Ο παραβάτης

εκτός από τη δίωξη, κατά το άρθρ. 259 του Ποινικού Κώδικα, υπέχει και προσωπική ευθύνη για απο-ζημίωση». (Ως γνωστόν το άρθρ. 259 του Ποινικού Κώδικα τιμωρεί ποινικώς τον υπάλληλο για παράβαση καθήκοντος).

Θεωρούμε περιττό να σας υπενθυμίσουμε, (διότι πιστεύουμε ότι το γνωρίζετε), ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σε ολομελή συνεδρίασή του με την απόφασή του στις 29ης Ιουνίου 2007 (υπόθεση Folgero και άλλων κατά Νορβηγίας-προσφυγή 15472/02), καταδικάζει τη Νορβηγία, διότι εισήγαγε εις τα σχολεία μάθημα Θρησκευτικών, όχι αμιγώς χριστιανικό, αλλά πολυθρησκευτικό, θεωρώντας ότι συντε-λέστηκε παράβαση του άρθρ. 2 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (η απόφαση αυτή δημοσιεύεται σε ελληνική με-τάφραση στο Περιοδικό ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 2009, σελ. 257 κ.ε.).

Σας αναφέρουμε επίσης ότι έχουμε στην κατοχή της Ένωσής μας επιστημονικές συγκριτικές μελέτες μεταξύ των Προγραμμάτων για τα Θρησκευτικά που είχε υπογράψει ο κ. Φίλης (2016) και ο κ. Γαβρόγλου (2017) από τις οποίες εξάγεται το συμπέρασμα ότι τα ως άνω Προγράμματα 1) Δημοτικού -Γυμνασίου και 2) Λυκείου, αφενός του κ. Φίλη (2016) και αφετέρου του κ. Γαβρόγλου (2017), είναι απολύτως όμοια, με ελαχιστότατες και ανεπαίσθητες λεκτικές διαφορές, που δεν αλλάζουν κατ'ουσίαν, ούτε στο ελάχιστο, την πολυθρησκειακή δομή, τον πολυθρησκειακό προσανατολισμό και το πολυθρησκεια-κό περιεχόμενό τους.

Επειδή τα ως άνω αναφερόμενα δεδομένα είναι καταλυτικά και αναπότρεπτα, αναμένουμε την απάντησή σας ως προς τη συμμόρφωση των υπηρεσιών σας επί των ως άνω λεπτομερώς αναλυόμενων δεδομένων, κυρίως δε για την άμεση απόσυρση των δια-νεμομένων στα σχολεία «φακέλων» του μαθήματος των Θρησκευτικών, πράγμα που έχει δημιουργήσει τη χειρότερη σύγχυση μεταξύ διδασκόντων, μαθητών και γονέων, με απο-τέλεσμα να μας υποβάλλεται καθημερινώς σωρεία διαμαρτυριών, απολύτως δικαιολο-γημένων, ενόψει των όσων αναφέρουμε στο έγγραφό μας.

Ευνόητο είναι ότι από την απάντησή σας θα εξαρτηθούν και οι δικές μας συλλο-γικές ενέργειες.

Με εκτίμηση

Για το ΔΣ

Ο Πρόεδρος

Ηρακλής Ρεράκης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Ο Γεν. Γραμματέας

Παναγιώτης Τσαγκάρης, Υπ. Δρ. Θεολογίας